

دفتر هیئت دولت

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

شماره: ۱۷۸۹۴
۹/۵۸۰۵۳
تاریخ: ۱۳۹۹/۰۷/۱۲
پیوست

بسم الله تعالى

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

معاون محترم حقوقی رئیس جمهور	سرکار خانم جنیدی
وزیر محترم راه و شهرسازی	جناب آقای اسلامی
وزیر محترم جهاد کشاورزی	جناب آقای خاوازی
وزیر محترم بهداشت درمان و آموزش پزشکی	جناب آقای نمکی
وزیر محترم دادگستری	جناب آقای آوایی
وزیر محترم ورزش و جوانان	جناب آقای سلطانی فر
وزیر محترم دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	جناب آقای حاتمی
معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور	جناب آقای انصاری
معاون محترم رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور	جناب آقای نوبخت

با سلام، به پیوست تصویر نامه شماره ۹۶۸۸۱ وزارت کشور و ضمیمه آن درخصوص «آینه نامه سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشكیل های مردمی، نیروهای جهادی و داوطلب و بخش خصوصی در مدیریت بحران» برای استحضار، بررسی و اعلام نظر ارسال می شود.

با توجه به اینکه مطابق ماده (۲۲) آینه نامه داخلی هیئت دولت، عدم دریافت پاسخ ظرف دو هفته از تاریخ استعلام، به منزله موافقت آن دستگاه با پیشنهاد تلقی خواهد شد، خواهشمند است دستور فرمایید در صورتی که نظری دارند در مدت یاد شده ارسال نمایند.

علی محمد فلاح زاده

دیبر کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک

رونوشت:

- دفتر معاون اول محترم رئیس جمهور، برای استحضار.
- جناب آقای رحمانی فضلی وزیر محترم کشور، بازگشت به نامه اشاره شده در متن، برای استحضار.
- سایر اعضای محترم هیئت دولت به انضمام تصویرنامه اشاره شده در متن، برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- جناب آقای همتی رئیس محترم جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران به انضمام تصویرنامه اشاره شده در متن برای استحضار و در صورت لزوم اعلام نظر.
- دیبرخانه کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک.

دیپرخانه مرکزی ریاست جمهوری

جمهوری اسلامی ایران

شماره: ۷۴۴۶۰

وزارت کشور

۱۳۹۹/۰۷/۰۲

تاریخ
۹۹/۰۷/۲۹
سال
هزار
پیوست

۵۰

ساعت: ۱۷:۰۰

با صدم تعلیل

هر کس انسانی را از مرگ رهایی بخشید، چنان است که هیچیکن همه مردم را زنده کرده است.
(سوره مبارکه ملنده آیه ۲۲)

جناب آقای دکتر جهانگیری
معاون اول محترم رئیس جمهور

سلام علیکم

به استناد بند (ذ) و (ز) ماده ۹ قانون مدیریت بحران کشور به پیوست « آئین -

نامه سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکل های مردمی ، نیروهای
جهادی و داوطلب و بخش خصوصی در مدیریت بحران » که با استفاده از
نظرات کارشناسان و نمایندگان دستگاه های اجرایی مربوطه تهیه گردیده جهت
استحضار و دستور طرح در هیأت محترم وزیران ارسال می گردد.

عبدالوضا رحمائی فضلی
[Signature]

سر حساب دفتر حساب دولت

۰۱۰۰۳ شرد

۱۳۹۹/۰۷/۱

درخ

تاریخ ... ۱۳۹۹/۰۷/۲۹
درویش ...
نهضه ...
۹۹/۰۷/۲۹

هیأت وزیران در جلسه ..... به پیشنهاد سازمان مدیریت بحران کشور و به استناد بند (ذ) و (ز) ماده ۹ قانون مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۹۸/۰۵/۰۷ مجلس شورای اسلامی، آیین‌نامه «سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکل‌های مردمی، نیروهای جهادی و داوطلب و بخش خصوصی در مدیریت بحران» را به شرح زیر تصویب نمود.

آیین‌نامه سازماندهی و استفاده از ظرفیت تشکل‌های مردمی، نیروهای جهادی و داوطلب و بخش خصوصی در

مدیریت بحران

ماده ۱- مفاهیم و اصطلاحات و عبارات اختصاری به کاررفته در این آیین‌نامه به شرح زیر است:

- الف- سازمان: سازمان مدیریت بحران کشور
- ب- قانون: قانون مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۹۸/۰۵/۰۷ مجلس شورای اسلامی
- ج- دستگاه‌های اجرایی: کلیه دستگاه‌های موضوع ماده ۲ قانون
- د- تشکل مردمی: تشکل‌های غیردولتی مستقل از قبیل اتحادیه‌های صنفی موضوع قانون نظام صنفی، سازمان‌های حرفه‌ای از قبیل سازمان نظام پزشکی، سازمان نظام مهندسی، سازمان نظام پرستاری، کانون وکلا، انجمن‌های صنفی، فدراسیون‌های ورزشی، اتاق بازرگانی و تشکل‌های موضوع آیین‌نامه تشکل‌های مردم‌نهاد مصوب ۱۳۹۵/۰۶/۰۶ بنگاه‌های خیریه و امثال این‌ها.
- ۵- داوطلب: فردی که به اختیار و رضایت خود برای ارائه خدمت بدون انتظار دستمزد اعلام آمادگی می‌کند و تحت نظرلت و سازماندهی دستگاه‌های اجرایی یا مدیریت سازمان نسبت به انجام وظایف محوله اقدام می‌نماید.
- و- گروه‌های جهادی: شامل کلیه گروه‌های خودجوش و مردمی یا وابسته به بسیج سازندگی موضوع قانون مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۲ مجلس شورای اسلامی و آیین‌نامه مصوب ۱۳۹۵/۱۰/۱۲ هیأت وزیران است که در عرصه‌های مختلف اشتغال‌زایی، خدماتی، عمرانی، بهداشتی، درمانی، فرهنگی و آموزشی به صورت داوطلبانه در سراسر کشور فعالیت می‌نمایند.
- ز- سامانه واحد مدیریت خطر حوادث و سوانح: سامانه‌ای جامع و برخط که توسط سازمان بهمنظور مدیریت یکپارچه خطر حوادث و سوانح راه‌اندازی می‌شود.
- ح- فرمانده میدان: شخصی است حقوقی و بالاترین مقام یکی از دستگاه‌های موضوع ماده ۲ قانون که از جانب فرمانده عملیات پاسخ به بحران در سطوح شهرستانی تا ملی بهمنظور ایفا مسئولیت تخصصی عملیات فرماندهی، مدیریت، برنامه‌ریزی، سازماندهی، و رهبری صحنه یا منطقه وقوع حادثه یا سانحه در کلیه ابعاد پاسخ به شرایط اضطراری متناسب با نوع بحران، منصوب می‌گردد.

ماده ۲- دستگاه‌های اجرایی مجاز هستند آن دسته از وظایف خود در مراحل مختلف بحران را که قابل مشارکت با نیروهای داوطلب هستند تعیین کرده و با استفاده از ظرفیت تشکل‌های مردمی، نیروهای جهادی و آن دسته از اشخاص حقیقی و حقوقی بخش خصوصی که مایل به همکاری‌های داوطلبانه رایگان هستند به تفکیک مراحل مدیریت بحران شامل پیشگیری و کاهش خطر، آمادگی، پاسخ، بازسازی و بازتوانی به انجام برسانند.

تبصره- هر یک از دستگاه های اجرایی فهرستی از وظایف موضوع همین ماده و فهرستی از تشکل ها و اشخاص مرتبط با این وظایف را تهیه و به سازمان ارائه خواهد داد. سازمان می تواند رأساً فهرستی از فعالیت های قابل واگذاری یا مشارکت با اشخاص حقوقی و حقیقی موضوع همین ماده را تهیه و برای اجرا به ادارات کل بحران استان ها اعلام کند.

ماده ۳- دستگاه های اجرایی موظف به اجرای اقدامات ذیل می باشند:

الف- شناسایی و حمایت های معنوی لازم به منظور تشکیل و توسعه نیروهای جهادی و تشکل های مردمی در سطوح ملی، استانی و شهرستانی و در چهار چوب وظایف قانونی خود؛

ب- تدوین و ارائه برنامه ای به نیروهای جهادی و تشکل های مردمی به منظور هدایت و حمایت های فنی و تخصصی و تسهیل فعالیت ها؛

ج- تهیه فهرست نیروهای جهادی و تشکل های مردمی به همراه تعیین نقش و ظرفیت آنان و به روزرسانی سالانه آن؛

د- ارائه گزارش عملکرد همکاری با نیروهای جهادی و تشکل های مردمی به سازمان در پایان هر سال؛

ه- برگزاری دوره های آموزش نظری و مهارتی بد و حین عضویت در قالب طرح جامع آموزش مدیریت بحران برای داوطلبان، نیروهای جهادی، تشکل های مردمی و بخش خصوصی و پایش دوره ای آن.

ماده ۴- سازمان حداقل طرف ۲ ماه از تاریخ تصویب این آیین نامه طی یک فراخوان عمومی از تمامی تشکل های موضوع این قانون بخواهد امکانات کارشناسی، نیروی انسانی، عملیاتی و راه های تماس فوری خود برای مشارکت داوطلبانه در مراحل مختلف بحران را به تفکیک و به تفصیل رسماً به سازمان اعلام نمایند. سازمان اطلاعات دریافتی را به تفکیک دستگاه های اجرایی طبقه بندی کرده و به حسب نوع فعالیت برای هر یک از آن ها ارسال خواهد کرد.

ماده ۵- سازمان نسبت به طراحی نظام رسته بندی، ارزیابی و رتبه بندی داوطلبان، نیروهای جهادی و تشکل های مردمی اقدام و بر اجرای آن توسط دستگاه های اجرایی نظارت نماید؛ به طوری که عملکرد داوطلبان، نیروهای جهادی و تشکل های مردمی در مراحل مختلف مدیریت بحران به صورت سالانه مورد ارزیابی قرار گرفته و از داوطلبان و تشکل های برتر به نحو مقتضی تقدیر به عمل آید.

ماده ۶- حضور نیروهای داوطلب، نیروهای جهادی و تشکل های مردمی برای دستگاه های موضوع ماده ۲ قانون داوطلبانه و بدون پرداخت حق الرحمه و تعهد استخدامی است.

ماده ۷- دستگاه های اجرایی موظف هستند از محل بودجه سالانه دستگاه نسبت به خرید بیمه نامه بی نام حوادث متناسب با تعداد و نوع همکاری داوطلبان در مراحل مدیریت بحران اقدام نمایند.

ماده ۸- داوطلبانی که در فاصله زمانی اعلام تا خاتمه شرایط اضطراری موضوع ماده ۱۱ قانون در انجام وظایف محوله آسیب دیده و یا فوت می نمایند، مشمول آیین نامه فداکار خدمت می باشند.

ماده ۹- در صورتی که داوطلبان از میان کارکنان دستگاه های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری باشند، با اعلام نیاز سازمان و یا دستگاه های اجرایی در شرایط اضطراری، دستگاه اجرایی مستخدم موظف است در چهار چوب مقررات ذی ربط با مأموریت اداری نامبرده برای مدتی که دستگاه مست Howell اعلام می کند، موافقت نماید.

ماده ۱۰- سازمان برای هر شخص حقیقی داوطلب یک شماره شناسایی اختصاصی تعیین می کند. این شماره به داوطلب اعلام جذب سه ماهه و در فهرست مخصوصی که از طریق سامانه مدیریت واحد خطر حوادث و سوانح در دسترس است ثبت می گردد. شیوه نامه ثبت اسامی و صدور شماره شناسایی توسط سازمان تدوین و تصویب می شود.

ماده ۱۱- به منظور هماهنگی و مشارکت بیشتر، شورای هماهنگی مشورتی همکاری های مردمی به ریاست رئیس سازمان تشکیل می شود. اعضای این شورا عبارتند از: رئیس سازمان، نماینده معاونت اجتماعی وزارت کشور، نماینده جمعیت هلال احمر، نماینده گان هریک از سازمان های حرفه ای از قبیل سازمان نظام پزشکی، سازمان نظام مهندسی، سازمان نظام کشاورزی، سازمان نظام پرستاری، سازمان نظام مشاوره، کانون وکلای دادگستری، نماینده گان حداقل ۳ تشکل مدنی فعال که در رسته های مختلف فعالیت می کنند، نماینده مجمع امور صنفی، نماینده سازمان بسیج مستضعفین و نماینده نیروهای جهادی. شورای مشورتی استانی در هر استان از سازمان های استانی همین نهادها و دستگاهها تشکیل می شود. این شورا در سطح ملی و استان ها هر سه ماه یکبار و یا به طور فوق العاده به دعوت رئیس سازمان جلسه برگزار خواهد کرد.

تبصره ۱- دبیرخانه این شورا در سازمان مستقر بوده و مطابق با شیوه نامه ای فعالیت می کند که باأخذ نظر مشورتی اعضای شورا به تصویب سازمان خواهد رسید. دبیرخانه می بایست ترتیباتی اتخاذ کند که غیر از جلسه های ادواری، ارتباط منظم و مستمر بین تشکل ها و سازمان برقرار باشد.

تبصره ۲- سازمان تا حد امکان در امور مختلف نظرات مشورتی نیروهای جهادی و تشکل های مردمی را دریافت خواهد کرد.

ماده ۱۲- در مواقع بحران و مرحله پاسخ، ستاد ملی، استانی یا شهرستانی دفتر هماهنگی همکاری های مردمی در منطقه بحران را دایر خواهد کرد. این دفتر با حضور نماینده گان تشکل ها اداره شده و مسئولیت هماهنگی فعالیت های تشکل ها در منطقه عملیاتی را بر عهده دارد. دفتر رابط تشکل ها با ستاد و فرمانده میدان خواهد بود و تحت نظرت ستاد و فرمانده میدان عمل می کند.

ماده ۱۳- مستول دفتر از بین یکی از تشکل های مردمی توسط رئیس ستاد ملی، استانی یا شهرستانی تعیین می شود. دفتر هماهنگی همکاری های مردمی تا اعلام پایان شرایط اضطراری به کار خود ادامه می دهد. در صورت تشخیص رئیس ستاد، فعالیت دفتر می تواند تا زمانی که رئیس ستاد اعلام می کند ادامه یابد.

ماده ۱۴- سازمان نسبت به ترغیب و حمایت از تشکل های مردم نهاد با هدف ایجاد هماهنگی و افزایش هم افزایی میان تشکل های مردم نهاد فعال در حوزه مدیریت بحران اقدام نماید.

ماده ۱۵- سازمان با استفاده از ظرفیت فدراسیون های ورزشی و بخش خصوصی نسبت به توسعه مشارکت های مردمی برای تقویت مدیریت بحران جامعه محور و ترویج فرهنگ ایمنی در جامعه اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۱۶- سازمان مستول نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه بوده و گزارشی از اجرای آن را سالانه به ستاد پیشگیری، هماهنگی و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران ارائه خواهد نمود.